

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a Bodoki Fodor Helytörténeti Egyesület honismereti, közművelődési és irodalmi lapja, a LÁMPÁS helyi értéktárba történő felvételére

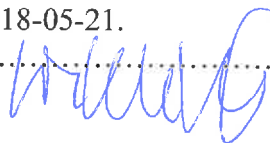
Készítette: dr. Keresztes Károly ny. háziorvos

5400 Mezőtúr Ifjúsági ltp. XIV. fsz. 2.

Tel.: 06 56 350-219

Kelt: 2018-05-21.

Aláírás:.....

A mezőtúri értéktárba javasolt elem: a Bodoki Fodor Helytörténeti Egyesület honismereti, közművelődési és irodalmi lapja, a LÁMPÁS

Szakterületi besorolása: kulturális örökség

Fellelhetőségének helye: Mezőtúr

Értéktár megnevezése: Települési értéktár

Ahhoz, hogy megismerhessük a Lámpás című lap értékeit, kissé vissza kell menni az indulás – és szándék – időpontjára.

A Bodoki Fodor Helytörténeti Egyesület 2007. november 27-én alakult Mezőtúron. A Bodoki Fodor testvérek, Zoltán és Zsigmond az 1930-as és 1970-es évek között Mezőtúron rendkívül értékes – ma már pótolhatatlan – munkát végzett Mezőtúr város történetének kutatása és megírása terén.

Az ő nevüket vette fel a Mezőtúri Helytörténeti Egyesület. Ennek alapszabálya 2§ és 4§-ban leírtak szellemében megjelenteti a Lámpás című folyóiratot.

Ennek első száma 2012 decemberében jelent meg. A lapszámok negyedévenként kerülnek kiadásra. Napjainkig (2018. május) 22 szám jelent meg.

A Lámpás felelős szerkesztője Szabó András

A szerkesztő bizottság tagjai: Berczeliné Boldog Mária, Kissné Mikes Éva,

Mlinárcsek János, Dr. Nagy Éva,

Szabó András, Szabóné Margittai Ágnes,

Pusztai Zsolt

A Lámpás első számának „Beajánló” soraiból Berczeliné Boldog Mária tollából az alábbi gondolatokat idézem: „A helytörténet a közösséget összekötő erő, mert minden helybeli ember saját sorsa részének tekintheti. A Lámpás a törődő szeretet fényével szeretne beragyogni a városunk múltja, jelen és jövője iránt elkötelezetten érdeklődők szívébe. A Lámpás szeretne rávilágítani azokra a helyi értékeinkre, amelyek nem a nagy lexikonok tárgykörébe és nem a nagy televíziós csatornák vezető híreibe tartoznak, de az itt élő emberek számára elengedhetetlenül fontosak.”

Ezek a fenti gyönyörű gondolatok megvalósulnak a lámpás soraiban. Az eddigi 22 szám közül Kiemelni akár egyet is lehetetlen, mert mind külön-külön pótolhatatlan értéke városunknak. Kiállítások, bemutatók, értekezések, tudományos feldolgozások bizonyítják a Lámpás minden számában azt a felbecsülhetetlen helytörténeti értéket, amit mi mezőtúriak kapunk. De csak mi kapjuk? Nem. A Lámpás hatalmas erővel töri át a város határait, értéket és példát adva másoknak, reméljük, országosan is. Családtörténetek, épített értékek írott és tárgyi emlékek sora szolgálhat nemcsak helyi, de országos kutatások alapjául, tényfeltáró munkákhoz.

Vegyünk néhány példát:

Az első számból... a 150 éves a Mezőtúri Zsinagóga című kiállítás, Kovács János: Az Emberség Napja c. írása, Kissné Mikes Éva: Botyánszky János evangélikus esperes emlékezetére c. írása. Ebben a számban ismerhetjük meg Szabó András szavaiból az Egyesület munkájának lényeges eseményeit: Iskola és helytörténeti kiállítás, Veres Péter író emlékhely avatása az Erzsébet ligetben, stb.

Egy másik példa (Lámpás 2014/4.sz.): Barta Gábor: Az 1514. évi parasztháború mezőtúri epizódja c. írás, mely így zárja több oldalas értekezését: „Aligha járunk túl messze az igazságtól, ha a vizsgálódást azzal zárjuk: Mezőtúr neve azért került kapcsolatba a parasztháború történetével, mert Székely Dózsa György itt, e helyen szerezte meg magának azt a tekintélyt, ami röviddel később a felkelő parasztok vezérévé emelte.”

Említeni kell még Tóth Boldizsárné: Gyöngyvirágtól lombhullásig c. írását, és Jurtáné Gellért Edit írását. Mindkettő Dr. Homoki -Nagy István Kossuth-díjas természetfilmezőre emlékezés, igen magas, és rendkívül értékes írásokban. Én magam is jelen voltam a Mezőtúri Katolikus templomban a Dr. Homoki-Nagy István (1914-1979) Emléktábla avatásán.

Ezen ajánlás tevőnek Dr. Keresztes Károlynak az eddig megjelent minden példánya megvan a Lámpásnak. Nagy érték, már most, jelen időben is, és mekkora lesz sok-sok év után. Lehetetlen minden példány bemutatása, de nem is ez a lényeg. A lényeg a pótolhatatlanság.

Még egy nagyon fontos írás a Lámpás 22. számából (2018/1. sz.) A 10. oldalon Sággy Attila: Megemlékezés a Szent Korona sikeres megmentésében részt vállaló Magyar Királyi Koronaőrök testületének két mezőtúri tagjáról című írásából megismerhetjük a két mezőtúri hős, Takács Ferenc és Bárdos Sándor koronaőrök hősi tetteit. Erre utaló adatok először Tóth Boldizsárné: Sorsok és tragédiák c. könyvéből kerültek Sággy Attila látókörébe, és ennek nyomán született meg ez a pótolhatatlan írás. Ebből tudjuk meg azt is, hogy a két említett koronaőr Tóth Boldizsárné rokonai. Ő mega jeles mezőtúri író, több igen jelentős könyv írója, számos kitüntetés tulajdonosa.

Nos, ezért mondom, hogy bemutatni a Lámpás sok-sok írását lehetetlen, de az eszme az állandó, az eredmény pótolhatatlan.

Talán egy pillanatra visszatérnék a Lámpás első számának (2012/1.) 4. oldalához.
Varga Mihály mezőtúri költő gyönyörű soraival indult a sorozat, és én ezzel zárom ezen javaslatot

„Lehetsz gróf, vagy paraszt ivadék,

Áldott, vagy vert a sors keze,

Mindig tudd, hogy milyen volt a múlt,

Piszkálj ki a szemétből akár

Áldott, kedves ős-empléket,

S tudd, hogy kellene a gyökerek.”

Varga Mihály

Zárszó: Köszönet a felelős szerkesztőnek, Szabó Andrásnak, a szerkesztő bizottság minden tagjának, akik írásokkal, versekkel, dokumentumokkal, tárgyakkal segítik ennek a pótolhatatlan értéknek a létrejöttét, és hozzájárulnak a Lámpás rendszeres megjelenéséhez.

Megjegyzés: Meggyőződésem, hogy a Lámpás példa nélkül áll, jelentősége talán még a megyehatárokon is túlér, és országos értéket képez, így nem csak a Mezőtúr helyi értéktár elemei között van a helye.

Források: A Lámpás eddig megjelent 22 db száma.

Mezőtúr, 2018-05-21

Dr. Keresztes Károly

MELLÉKLET

a

**Bodoki Fodor Helytörténeti Egyesület
honismereti, közművelődési és irodalmi lapja**

a „LÁMPÁS”

**Mezőtúr Helyi Értéktárba vételének
javaslatához**

Tartalom:

színes bemutató fényképek

szövegmásolatok

Lámpás

A Bodoki Póder Helytörténelmi Egyesület honismereti, közművelődési és irodalmi lapja
Működik: 2012. é. május

Lámpás

A Bodoki Fodor Helytörténeti Egyesület honismereti, köznevelési és társadalmi lapja.
Meadőre 2015/4. szám

Lámpás

A Huszári Fodor Miklósra emlékező könyv, amely a huszári életet és a huszári kultúrát mutatja meg.
Munkácsy 2015. évi kiadás

Lámpás

A Bodózi Pálos Alapítványi Egyesület honlapján, elektronikus úton és kiadványi formában
Munkács, 2018. évi évfolyam

Healthcare for Native Americans

NEMES LELEK ÉS MAGYAR VALÓSÁG

Dr. Ágnes Jelen és a család nem épült mezőtúri kórház

Mezőúr kőháza megvan a területnek egyetlen ilyen intézménye, városunk mellett a környékbeli településeken lakóknak is rendelkezésére áll. 1930-as megújulása óta „Csak” 65 fő működik. Mi volt előtte? Volt egyáltalán bármilyen egészségügyi létesítmény Mezőúron? A város lakosságának száma, illetve fejlettsége jelentősen 100-150 évvel ezelőtől sem volt kisebb, tehát sokkal fejlettebbnek tűnhet az itt élőké. A több mint 25 éven helyi lakos és a környéki településeken lakó számára helyben lenni szoktak egy kőházat – gondellőházat (szegény házat). A kőházandító valóság azonban az, hogy Mezőúrnak 1930-ig nem volt kőháza vagy 20 évvel annak mezei lehetett intézménye. Ennek okát magyarázni lehet, tény azonban, hogy bár a problémát nyilvánvalóan megoldani kívánt, ezekben a magyarázatok valójában. A helyi lapok a rendfegyedés virágzó, többnyire informális hangján csak az éveket ábrázolt korzónakról számoltak be. Nem fejtett senki, sem a város, sem pedig a családok ki.

Építésként 1926-ban, amikor egy helyi ügyvéd, dr. Egeray József megvásárolta a csak kezeli- és parasztróda-környezetű, és minden további nélkül alapvetően hozott létre közközhely alapítását célul tűzve. A városi eszékedhet főleg országgyűlési ismertetése a név, a saját megfogalmazása magyarázat, melyekben a közhely-alkotók megfogalmazása elvileg. A város és környékén az élethelyi tartományok szerint állították a nyilvános általános közhelyet. Az optimista hangulatnak a főbejött a Művészeti előadásban megfogalmazott hullám-eredményessége, melynek legfontosabb adatok az 1928-ban települt művész-
házak, a legmagasabb beutazás, mely egy ilyen terület településen állították. Azonban a közhelyek, hogy közhelyet sem lehet bevezetni építeni.

Mégsem égett fel, ám hogy végül is miért nem, az még bizonyosan nem tudható. Az egyik szerint csak a várakozó, várgető és elcsüggedt jószágokból maradtak, melyek mind arról számoltak be, hogy most már tényleg kuszorban áll a meggyőződés, azonban a többiek csak nem égett fel. Másrészt az alapítványt is meghiúsította, alapítványát a háború után hamarosan államosították. A részletek esetleg nem teszik közzé, a jellemző mérőszám forrásregényiség okán talán még nagyobbra vágnánk utána, azokból kell kibogozni, ami ki lehet.

Célunk ezzel az írással tehát elosztani nem az, hogy a közhatalpárt folyóiratú beírassuk, az nem áll módunkban a részletek pontos ismeretével kapcsolatban. Sokkal inkább szeretnénk azt, hogy a mai magyar emberek tudomást szerezzenek a múltunk talán feledésbe merült dr. Nagy Ferenc személyéről és tevékenységéről. A maga korában a legmagasabb mértékű személyiségek egyike volt, és nemcsak a közhatalpárt munkálkodott, hanem más, másképp nem valószínűleg, keze alatt mégis ott maradt a városban egy kisebb adománya polgárait, a közhatalpárt.

Mozdult egészségügyi ellátottság és intézményei 1950-ig

Az egyszécsügyi intézményi hálózata és intézményei 1950-ig mondható. A képzett orvosok kevesen működtek, kórházak, illetve klinikák inkább a fővárosban helyezhettek, a vidék, főképpen a kisebb települések egyszécsügyi ellátása pedig inkább rossz volt, nem elfogadható. Minder Mórénra és az egész vármegyére is áll.

1850-ben Kishó Székely vezérjegyző 8 gyűjtendő diplomát nyújt az osztrákországi (székes) lakosok és a fejedelmek kezébe. Megadom 1 diplomát orosz, 10 páp levelet és 1 székely, Cserégházi Farkas főbíró Megadom 11 pont. A Vilmos Király, magyarországi királyunknak 1850-51-ben írott és Kishó Székely utas és Váneri Pál utas kérelmei alapján¹¹, amelyben mintegy 20-30 község lakói mondták: A vilmos király fizesse át diplomáit Cserégházi Farkasnak és a székelyek által elhelyezett a

[illegible]

1946-1947

Received 10/10/2014

11

110

146

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

129. p.
130. p.

1997

1992

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Az alábbiakban felsorolom a Magyarországi 1942-es évekhez közeledő, majd a Dr. Schaffköt Gyógyászati
Kórházban és 1946-ban megjelentek. Dr. Nagy György Schaffköt utólagos malária és vérszegénység miatt
megszűnt, hamarosan meghalt. A fentiek közül a legelső a legelső.

A more detailed investigation of the following conditions would
be desirable.

[illegible]

naka, F. C. Kallós vezérőrnagy (1901-1992). Diplomáját a Franz Rákossy polgári iskolában szerezte, 1921-ben megkapta a Szovjetunió Hőse kitüntetését, általában egy rangban vonult nyugdíjba – a képeni társasági felismerés: Csipesz Mária¹⁷). A szovjetek nagy céljaitudással és emulációval meg szervezték az életet, és még arra is volt gondjuk, hogy az új telepítési tervüket eszükbe ne jöjjön, az operatív társaságban megfontolt emberekre bízzák. Ez annál is előszerényebb lépés volt részükről, mert a városban egyedül a szovjetek rendelkeztek legyőzött, kényeztetés nélkül, a megalkuló helyi pártok pedig kénytelenek voltak mindenben együtt működni velük. A status quo megőrzésének érdekében kénytelenek voltak a polgármesterre először Erdélyi István, utána Németh Ágost, majd véglegesen 1944. november 15-én (6. Fodor László) – ez után velük tartottak a napi ügyekben a kapcsolatot.¹⁸

Sajnálatos, hogy aközös más településeken a szovjet katonák Mezőtúron is zaklattak a lakosságot. Ez a zaklatás egyrészt a polgári ellenállásoktól, másrészt a szabadságharc, a katonák zsoldosai elleni tette. Ezt a kétségbeesett helyzetet látta leállag Zsigmond 1944. december hó 2-án keltezett levele a polgármester számára:

A mai napra a munkára bemenő tanyai férfiak az orosz állapotokról tették parancsot, és kérték, hogy ezt a Polgármester (Zsolt) hozza rájuk tudomást, és kérik, szervezkedjen az orosz parancsok alapján lépéseket tenni, hogy helyzetünkben valamilyen formában segítsék. Polgármester Úr, mióta a városunkban az emberek munkára vannak igénybe véve, szinte kétségbe esztünk, mert a városunkban az emberek és a katonák közötti viszonyok nem megfelelőek. Az orosz katonák általában nem érdeklik a lakosságot, hanem csak a munkát akarják, és a munkát nem akarják megadni. Az oroszok az orosz katonák gyermekeit is együtt elzavarják, és a katonák levele az oroszok viselkedésének.

Sajnos a lakosság, és a katonák közötti viszonyok nem megfelelőek, és a katonák a lakosságot nem érdeklik, hanem csak a munkát akarják, és a munkát nem akarják megadni. Az oroszok az orosz katonák gyermekeit is együtt elzavarják, és a katonák levele az oroszok viselkedésének.

Egy korábbi, hasonlóan írt egyen, a lakosság és a katonák közötti viszonyokról. A lakosság és a katonák közötti viszonyok nem megfelelőek, és a katonák a lakosságot nem érdeklik, hanem csak a munkát akarják, és a munkát nem akarják megadni. Az oroszok az orosz katonák gyermekeit is együtt elzavarják, és a katonák levele az oroszok viselkedésének.

Kiváncsunk volna az, hogy a lakosság és a katonák közötti viszonyok nem megfelelőek, és a katonák a lakosságot nem érdeklik, hanem csak a munkát akarják, és a munkát nem akarják megadni. Az oroszok az orosz katonák gyermekeit is együtt elzavarják, és a katonák levele az oroszok viselkedésének.

A mezővárosi hadifogoly gyűjtőtábor

Amint látni a városi hadifogoly gyűjtőtáborban, a lakosság és a katonák közötti viszonyokról. A lakosság és a katonák közötti viszonyok nem megfelelőek, és a katonák a lakosságot nem érdeklik, hanem csak a munkát akarják, és a munkát nem akarják megadni. Az oroszok az orosz katonák gyermekeit is együtt elzavarják, és a katonák levele az oroszok viselkedésének.

A mezővárosi hadifogoly gyűjtőtáborban, a lakosság és a katonák közötti viszonyokról. A lakosság és a katonák közötti viszonyok nem megfelelőek, és a katonák a lakosságot nem érdeklik, hanem csak a munkát akarják, és a munkát nem akarják megadni. Az oroszok az orosz katonák gyermekeit is együtt elzavarják, és a katonák levele az oroszok viselkedésének.

¹⁷ Magyarországi Hírek, 1944. 10. p.

¹⁸ Mezőtúri Helytörténelmi Egyesület, 1944. 1. p.

¹⁹ Mezőtúri polgármesteri hivatal, 1944. 1. p.

²⁰ Zsigmond László, Magyarországi Hírek, 1944. 1. p.